

Elävä säätiö vuosituikihakemus / Valtiontukisäännösten mukainen arviointi

Kuopion kaupungille on saapunut avustustukihakemus (avustustukisopimusehdotus) Elävä säätiö Sr:ltä (Säätiö). Säätiö on hakenut Kuopion kaupungilta 60.000 euroa ja Siilinjärven kunnalta 35.000 euroa, sekä Savon koulutus kuntayhtymältä 20.000 euroa avustusta vuosittain vuosille 2023-2025. Säätiö esittää, että avustustukisopimus tehtäisiin kolmivuosisikaudeksi kerrallaan.

EU:n valtiontuki

EU:n valtiontuen käsite ja sääntely perustuvat Euroopan Unionista tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohtaan. SEUT sopimuksen sääntelyjä sovelletaan siis silloin kun kaikki neljä artiklassa määriteltyä edellytystä täyttyvät suoritettussa toimenpiteessä. Ollakseen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea tulee toimenpiteen olla: julkisen varoin kanavoitua rahoitusta yrityksiin tai muihin taloudellista toimintaa harjoittaviin yksiköihin, tuen tulee olla valikoivaa siten että se kohdistuu vain yhteen tai tiettyihin yrityksiin, toimenpiteen tulee vääristää tai uhata vääristää kilpailua ja toimenpiteen tulee vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Jotta edellä mainitut valtiontukisäännöt tulevat sovellettavaksi, on julkisen sektorin toimenpiteen lisäksi muodostettava yritykselle vastikkeetonta etua. Vastikkeeton etu muodostuu aina silloin, jos yritys ei olisi saanut vastaavaa etua toimiessaan markkinoilla yksityisten sopimuskumppanien kanssa (ns. markkinaehtoisuudesta, Komission tiedonannon 2016/C262/01 66 kohta).

Tausta

Säätiö on saanut perustamishetkellä tukea Kuopion kaupungilta, Siilinjärven kunnalta, Savon koulutus kuntayhtymältä, Maaningan kunnalta, Karttulan kunnalta, Ekokuopio Ry:ltä sekä Ekoma Ry:ltä yhteensä 60.000 euroa. Säätiön tarkoituksena on säädekirjan mukaan tukea työelämästä syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia, vammaisia ja muita vajaakuntoisia, edistää heidän työllistymistään sekä tarjota työvalmennusta ja työtoimintaa sosiaaliin päämääriin. Tarkoituksensa toteuttamiseksi Säätiö tuottaa, muussa kuin liiketoiminnallisessa tarkoituksessa, kuntoutus ja valmennuspalveluita, sekä toimialansa asiantuntijapalveluita, kehittämis-, koulutus-, tiedotus ja tutkimus toimintaa, monialaista työpajatoimintaa sekä ensimmäisessä momentissa mainittujen ryhmien työnvuokraustoimintaa sosiaalisin päämäärin sekä järjestää heille työtoimintaa. Lisäksi Säätiö edistää omalla kiertotaloustoiminnallaan ympäristö – ja yhteiskuntavastuuta maakunnassa.

Säätiön tarkoituksena on tarjota palveluja Pohjois-Savon alueella. Säätiö toimii yleishyödyllisesti myös kiertotaloutta edistävästi. Säätiön tarkoituksena on edistää vajaakuntoisten työllistymistä ja kiertotaloutta. Säätiöllä on tällä hetkellä toimipisteet Kuopiossa (2), Siilinjärvellä, Leppävirralla ja Varkaudessa. Säätiö rahoittaa toimintansa myymällä edellä mainittuja palveluita ja kierrätystavaroita.

Markkinaehtoisuustarkastelu

Säätiön rahoitukseen osallistuisivat sopimusluonnoksen ja hakemuksen mukaan seuraavan kolmen vuoden aikana alueen kunnat, sekä Savon kuntayhtymä kukin sovitulla euromääräisellä summalla vuosittain. Kaupungin taholta annettu tuki olisi vastikkeetonta ja muodostaisi vastikkeettoman edun Säätiölle. Tuen ei voitaisi näin ollen katsoa olevan markkinaehtoista.

SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukainen arviointi

Säätiölle kanavoitaisiin avustussopimukseen perustuen julkisia varoja ja julkisten varojen kanavoiminen kohdistuisi ainoastaan yhteen toimijaan. Tältä osin kyseessä olisi SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukainen valtiontuki ja sovellettavaksi tulisivat EU:n valtiontukisääntelyt.

Säätiön tarkoituksena on tarjota palveluja Pohjois-Savon alueella. Säätiön tarkoituksena on edistää vajaakuntoisten työllistymistä ja kiertotaloutta toiminta-alueellaan. Säätiöllä on toimipisteet Kuopiossa (2), Siilinjärvellä, Leppävirralla ja Varkaudessa Säätiö rahoittaa toimintansa myymällä edellä säädekirjassa mainittuja palveluita ja kierrätystavaroita. Säätiö hakee nyt rahoitusta myös vuosiavustushakemuksella kunnilta. Säätiön toiminta on luonteeltaan paikallista Pohjois-Savon alueella tapahtuvaa.

Voidaan arvioida, että Kaupungin Säätiölle antama avustus voisi vääristää ja uhata vääristää kilpailua alueella, koska Säätiön toimintasektorilla olisi mahdollista myös markkinaehtoinen kilpaileva toiminta. Tältä osin kyseessä olisi SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukainen valtiontuki ja EU:n valtiontukisääntelyt tulisivat sovellettavaksi.

Voidaan arvioida, että säätiön toiminta ja toiminnan vaikutukset ovat ainoastaan paikallisia, ja niillä ei ole rajat ylittäviä vaikutuksia. Näin ollen mahdollisen avustuksen osalta kyseessä ei olisi SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukainen valtiontuki ja EU:n valtiontukisäännökset eivät tulisi sovellettavaksi.

